427.

Av herr **Magnusson** i Tumhult **m. fl.**, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 77, angående beredande av större möjlighet för skoldistrikt att vid minskning av antalet barn indraga skolor eller skolavdelningar m. m.*

Med anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 77, angående beredande av större möjlighet för skoldistrikt att vid minskning av antalet barn indraga skolor eller skolavdelningar m. m. få undertecknade anföra följande.

I det ämne, som genom Kungl. Maj:ts proposition underställts riksdagens prövning, hava utlåtanden avgivits av bl. a. skatteutjämningsberedningen. Vad beredningen därvid anfört har i allmänhet vunnit beaktande i de förslag, som propositionen innehåller. Sålunda har i enlighet med beredningens hemställan i förnyade stadgan den 26 september 1921 angående folkundervisningen i riket föreslagits sådana ändringar, att lärare skulle anställas vid skoldistriktets skolor med skyldighet att underkasta sig förflyttning till annan skola än den, vid vilken han tills vidare blivit placerad.

Skatteutjämningsberedningen har emellertid i skrivelse, som den 17 februari 1932 avlåtits till Kungl. Maj:t och varav en avskrift här bilägges, hemställt, att dessutom föreskrift måtte meddelas, att vid nyanställning av lärare vid rikets folkskolor befattningshavare tillförbindas den skyldighet att underkasta sig förflyttning från en tjänst till en annan, som framdeles kan bliva i vederbörlig ordning bestämd.

Under hänvisning till sagda skrivelse och till de skäl, som skatteutjämningsberedningen anfört, få vi med anledning av ifrågavarande proposition hemställa,

> att sådana föreskrifter måtte meddelas, att vid nyanställning av lärare vid rikets folk- och småskolor befattningshavare tillförbindes den skyldighet att underkasta sig förflyttning från en tjänst till en annan, som framdeles kan bliva i vederbörlig ordning bestämd.

Stockholm den 18 februari 1932.

E. O. Magnusson. *Oscar Carlström.* *Erik Fast.*

Till KONUNGEN.

Skatteutjämningsberedningen avgav den 18 mars 1931 infordrat underdånigt utlåtande över en av Skolöverstyrelsen enligt Eders Kungl. Maj:ts uppdrag den 24 april 1930 avgiven utredning angående beredande av större möjligheter för skoldistrikt att vid minskning av antalet barn indraga skolor och skolavdelningar.

I sitt omförmälda utlåtande anförde beredningen till en början följande:

»De anmärkningar, som riktats mot folkskoleväsendet och dess organisation, gå i huvudsak ut på att hittillsvarande författningsbestämmelser lägga hinder i vägen för en smidig anpassning av skolorganisationen dels efter växlingarna i det inom ett skoldistrikt föreliggande behovet och dels efter de speciella lokala och andra förhållanden, vilka borde föranleda till samarbete mellan till varandra gränsande skoldistrikt. Med hänsyn såväl härtill som till det allmänna syftet med skatteutjämningsberedningens arbete vill beredningen principiellt uttala sig för att, i den mån undervisningens intressen och lärarnas befogade rättsanspråk icke därigenom åsidosättas, organisationen göres i största möjliga mån rörlig och elastisk såväl inom ett och samma skoldistrikt som i förhållandet mellan olika distrikt.»

I anslutning härtill framhöll beredningen bland annat önskvärdheten av sådana ändrade bestämmelser i folkskolestadgan, att lärare, som hädanefter vunne ordinarie anställning, anställdes vid skoldistriktets skolor med placering tills vidare vid viss skola. Beträffande lärare, vilka redan vunnit ordinarie anställning vid viss skola, anförde beredningen härjämte, att det syntes böra tagas under övervägande, huruvida icke i samband med en eventuell löneregler för folkskollärarkåren sådana bestämmelser borde meddelas, att med rätten till reglerad lön skulle följa skyldighet för befattningshavaren att underkasta sig förflyttning i samma utsträckning, som kunde bliva föreskriven för nyanställda lärare.

Vad beredningen i nu anförda och andra hänseenden föreslog i sitt berörda utlåtande inskränkte sig till att avse vissa åtgärder, vilka i syfte att bereda ökad möjlighet till begränsning av antalet lärare och skolbyggnader ansågos genomförbara även utan ändring i det nuvarande systemet för folkundervisningens finansiering. Beredningens arbete har emellertid numera fortskridit så långt, att preliminära beslut fattats angående förslag till väsentliga förändringar i sagda system. Då genom dessa skulle bland annat skapas större förutsättningar att åvägabringa den rörlighet i skolorganisationen, som är av behovet påkallad särskilt med hänsyn till den starka, fortgående minskningen av antalet skolpliktiga barn, torde det få anses synnerligen angeläget, att utvecklingen av skolorganisationen i antydd riktning icke onödigtvis fördröjes av bestämmelser, som lägga hinder i vägen för förflyttning av lärare i den omfattning, som må finnas erforderlig. Beredningen har därför funnit sig böra ifrågasätta, att de av beredningen tidigare förordade, ovan omförmälda bestämmelserna om lärares förflyttning erhålla en i viss mån utsträckt räckvidd utan att dessa bestämmelser likväl behöva binda statsmakterna vid den ena eller den andra organisationsformen.

I enlighet härmed får beredningen i underdånighet hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t föranstalda därom, att — utöver vad tidigare av beredningen föreslagits — sådana föreskrifter måtte meddelas, att vid nyanställning av lärare vid rikets folkskolor befattningshavare tillförbindes den skyldighet att underkasta sig förflyttning från en tjänst till en annan, som framdeles kan bliva i vederbörlig ordning bestämd. Vid bifall till vad beredningen sålunda föreslagit skulle i händelse av en löneregler ing enahanda skyldighet uppställas som villkor för rätt att komma i åtnjutande av reglerad lön.

Stockholm den 17 februari 1932.

Underdånigst

För Skatteutjämningsberedningen:

Ernst Lyberg.

C. A. Löwenhielm.